

ALGEMENE BESCHOUWINGEN 2017 CDA-LEUDAL

Geachte raadsleden, college, overige aanwezigen en de mensen thuis.

Vandaag gaan we het hebben over de begroting voor de gemeente Leudal voor 2017 en verder.

Het CDA dankt de ambtelijke organisatie, het college en alle betrokkenen die hebben bijgedragen aan de totstandkoming van deze begroting.

Algemeen

Laten we eerst eens verder kijken dan onze eigen gemeente. Wat kenmerkte afgelopen politieke jaar? We leven in een tijd waarin grote bevolkingsgroepen op drift zijn in een migratie die zijn weerga niet kent. Op zoek naar veiligere oorden zoals ons Europa. Ook in Europa en aan de randen ervan is er sprake van instabiliteit, denk maar eens aan de situatie in Turkije. Het lijkt zover weg maar is ook zeer actueel in Leudal.

De dreiging van terreur in Europa is nog zeker niet uit de lucht. Koersvast blijven, elkaar blijven vasthouden en vertrouwen in; op termijn; het gezond verstand zijn dan goede en hopelijk ook terechte raadgevers.

Binnen onze samenleving liggen verrechtsing en radicalisering op de loer. Ook de verdere individualisering baart zorgen. Gaan voor je eigen succes zonder daarbij oog te hebben voor mensen met minder kansen, geen beste tendens. Ook dit lijkt een problematiek te zijn die vooral buiten Leudal speelt maar niet is minder waar: ook in Leudal speelt de problematiek van de individualisering en verrechtsing, met alle gevolgen voor de minderbedeelden in Leudal.

Economisch maken we een periode door van een aarzelend herstel. Bij dit herstel is echter een grote rol weggelegd voor monetaire interventies. Het vertrouwen zal echt gebaseerd moeten gaan worden op de prestaties van de reële economie.

Nu naar onze eigen gemeente Leudal.

De in onze ogen noodgedwongen coalitiewissel in maart van dit jaar hebben we vanuit CDA-Leudal al uitvoerig aan bod laten komen in diverse verklaringen. Natuurlijk heeft onze partij een zeer moeilijke periode achter de rug. Een periode waarin het vertrouwen in een faire en een in dienst staande politiek van onze inwoners meer dan eens ver weg was.

Toch kozen (en kiezen) we er als CDA-fractie voor om op een constructieve wijze oppositie te voeren en vanuit die positie mee te besturen. U heeft dat de afgelopen maanden ook zelf kunnen ervaren. Alleen als je zelf verandert verander je de ander, is daarbij onze instelling. De eerste tekenen van herstel in een nog steeds broos

onderling vertrouwen binnen deze raad menen wij waar te nemen. Minder geschreeuw om eigen profilering maar meer zoeken naar oplossingen voor problemen en zoeken naar kansen voor onze inwoners. Het klinkt zo gemakkelijk, maar dat is toch een opdracht voor onze fractie, ja alle fracties in deze raad.

Laten we nu verder inzoomen op voorliggende begroting.
Daarin zijn we op een aantal punten meer dan kritisch.

We nemen in elk geval een hele hoop 'window dressing' en veel sigaren uit eigen doos waar.

Kijk maar eens naar de afschrijving van gemeentelijke gebouwen, de afschrijftermijn wordt verlengd, dit betekent ontegenzeggelijk dat de kosten worden doorgeschoven naar de toekomst. Onze inwoners betalen dan alsnog het gelag.

Hetzelfde gebeurd bij het onderhoud van bruggen, naar achteren schuiven. Ook gemeentelijke kunstwerken in de openbare ruimte worden aan hun lot overgelaten. Hiermee poets je het gemeentelijke huishoudboekje voor de korte termijn op. De kosten komen voor de volgende generatie echter als een boemerang terug. Goedkoop wordt zo duurkoop. Deze werkwijze van creatief boekhouden kan het CDA in het kader van goed rentmeesterschap in elk geval niet onderschrijven.

Laten we eens door de begroting lopen:

Gemeente Leudal bestaat in 2017 10 jaar: op initiatief van het CDA komen alle Limburgse bestuurders op de traditionele Limburgse bestuurdersdag naar Leudal: een mooie aanleiding voor tal van bedrijven en instellingen om zich te presenteren! Een mooi moment om het imago van Leudal flink te verbeteren binnen de provincie Limburg.

De financiële toestand van de gemeente is sinds de uitkeringen vanuit het rijk verhoogd zijn, zeer gezond. Uit het weerstandsvermogen blijkt, dat eventuele tegenvallers en risico's heel erg goed kunnen worden opgevangen. Met zo'n gezonde financiële positie ziet het CDA liever dat de scherpe kanten van de bezuinigingen eraf gaan. Bijvoorbeeld minder bezuinigen op het verenigingsleven.

Het CDA is positief over de samenwerking op het gebied van de WMO met Weert en Nederweert. Maar het CDA gaat ervanuit dat het niet de bedoeling is van dit college om andere Midden-Limburgse gemeenten uit het oog te verliezen. Door te sterk te leunen op Weert en Nederweert, is er te weinig oog voor evenwichtige verhoudingen met name met Roermond en Maasgouw. Niet goed voor Leudal, niet goed voor de toekomst van Midden-Limburg. Het CDA ziet graag dat het college dat in 2017 herstelt.

Majeure projecten: het CDA staat achter het plan om het sportpark in Haelen aan te pakken. De voormalige tennisbanen, het voormalige handbalterrein en de voetbalaccommodatie vragen al jaren om een kwaliteitsimpuls.

Maar het zou goed zijn als het college helder communiceert wie nu welke onderdelen betaalt: de provincie betaalt namelijk driekwart van de wielervedst en de bijdrage van Leudal gaat voor het grootste deel op aan het saneren van verloederde elementen en aan het weer op orde brengen van de voetbalaccommodatie. De voortvarendheid vanuit het college van dit project is volgens het CDA beneden peil. Provinciale gelden kunnen gemakkelijk veiliggesteld worden voor dit mooie initiatief echter het college leunt hierin wat het CDA betreft veel te veel achterover.

Park Leudal Oost: het CDA betreurt dat de vrijwilligers die in Neer de kar trekken het gevoel moesten krijgen dat ze door dit college werden teruggezet in hun proces. Als het aan het CDA ligt, komen de voorstellen snel in de raad en wordt de herinrichting van het park snel aangepakt.

En dezelfde voortvarendheid ziet het CDA graag als het gaat om de voetbalaccommodatie voor de voetbalverenigingen van Kelpen-Oler, Grathem, Ell en Hunsel.

De fusie tussen de scholen van Haler, Hunsel, Ittervoort en Neeritter. Een initiatief dat door de dorpen zelf geïnitieerd is. Ook voor dit initiatief is een optimale facilitering en een positieve grondhouding noodzakelijk vanuit de politiek. Ook hier is onze oproep aan het college: maak tempo en zorg dat deze raad snel de eerste voorstellen krijgt voorgelegd. Op de steun van het CDA kunt u rekenen!

Al de genoemde initiatieven dragen bovendien bij om Leudal een aantrekkelijke gemeente te maken voor mensen die een woning willen kopen.

De aanleg van een fietspad bij de spoorbrug van Buggenum is al een oud plan. Het zou mooi zijn als tot de aanleg zou kunnen worden overgegaan, maar we hebben onlangs gezien wat het haalbaarheidsonderzoek voor een verbinding tussen Ohé en Laak en België heeft opgeleverd: dat zo'n project de gemeentelijke begroting overstijgt. Voor het CDA een signaal dat 100.000 euro uittrekken voor een haalbaarheidsonderzoek op dit moment teveel geld is voor onze gemeente alleen. Welke financiële bijdrage levert gemeente Roermond in dit haalbaarheidsonderzoek. Eerst klare wijn voorzitter.

N280: over dit project horen we de laatste maanden nagenoeg niets nieuws meer. Noch in de raad, noch in de commissie. We begrijpen dat dit te maken heeft met de zeer uiteenlopende standpunten van beide coalitiepartijen.

Het CDA stelt vast dat in de begroting een bedrag is ingerekend voor het gemeentelijke aandeel in de kosten van de rotondes. Maar die 4,7 miljoen euro die

daarmee gemoeid is, betekent dat er nog helemaal niets wordt vrijgehouden voor de herinrichting van de entree van Baexem en het oplossen van andere knelpunten. We noemen de oversteekbaarheid voor plaatselijk verkeer bij de Bosstraat. Een tekortkoming in de begroting. En een tekortkoming in de samenwerking binnen de coalitie. Kennelijk willen partijen niet over de eigen schaduw springen om te komen tot een gedragen voorstel. Het zal toch niet zo zijn dat besluitvorming over de verkiezingen heen getild wordt?

Dan de Biobased ontwikkeling op bedrijventerrein Zevenellen: het CDA heeft de indruk dat de lijn van het college om nu eerst een MER-studie uit te voeren voor het hele bedrijventerrein eigenlijk maar een doel dient: namelijk het over de verkiezingen heen tillen van de ontwikkeling op Zevenellen. Het CDA verwacht veel meer vaart van dit college. De nieuwe initiatieven zoals die van de 7 partijen in samenwerking met het OML verdienen een voortvarende aanpak.

Positief daarentegen is het CDA over het project 'Buitengebied in balans'. De ontwikkelingen in de agrarische sector gaan namelijk zodanig snel, dat het noodzakelijk is om hier veel aandacht voor te hebben: nieuwe verdienmodellen, ruimte om te experimenteren, schonere stallen, het saneren van asbestdaken, vrijkomende agrarische bebouwing, om er maar een paar te noemen.

Enkele andere punten:

Bibliotheken.

Voor 2017 is opgenomen een bedrag van € 285.000,00.

In 2017 gaan we dus verder op de manier zoals in 2016. Dat er een hoger bedrag staat opgenomen bij de subsidie van € 380.000,00 heeft niets te maken met meer geld voor de bibliotheken zoals D66 via social media verkondigde maar het is het huurbedrag dat bibliocenter moet betalen.

Nieuw beleid ontbreekt nog en komt pas in 2017 aan de orde. Voor de jaren vanaf 2018 staat er opgenomen een bedrag van € 165.000,00. Hoe realistisch dat nog is zal blijken als er met de regiogemeente gesproken gaat worden over een nieuw beleid voor de bibliotheken. De laaggeletterdheid is hoog in Nederland dus aandacht hiervoor is dringend gewenst.

In december 2015 hebben wij in deze raad met alle fracties samen een motie ingediend voor het behouden van de bibliotheekfunctie in Heibloem voor 2016. Heibloem zou met een initiatief komen om de bibliotheekfunctie te behouden.

Naar wij hebben begrepen hebben initiatiefnemers dat al deze zomer ingediend. 2 opties zelfs die vele malen goedkoper waren dan de €12.000,00 die we als raad voor 2016 beschikbaar hebben gesteld. Om de voortvarendheid voor Heibloem veilig te

stellen (we hebben immers nog steeds geen collegevoorstel gezien) dienen wij een amendement in.

Het CDA is minder te spreken over het ontbreken van een kraakhelder beeld bij de subsidies voor muziekverenigingen en de subsidie voor muziekonderwijs.

De verenigingen snappen het niet, de commissievergadering kreeg geen duidelijk beeld. Het subsidie en accommodatiebeleid is al meermalen aan bod gekomen binnen deze raad. Het is echter nog niet gelukt om hierin een eenduidige en gedragen oplossing te vinden voor onze verenigingen en gebruikers van accommodaties.

Het CDA is duidelijk over het subsidiebeleid en heeft hiervoor reeds meermalen; tevergeefs; voorstellen gedaan in deze raad. Verenigingen zijn het cement van onze samenleving. Juist in Leudal waar we ons moeten prijzen met een rijk verenigingsleven is er ons als CDA veel aan gelegen om dit opgebouwde verenigingsleven te kunnen continueren.

Hebben we in het verleden te maken gehad met een financiële situatie binnen deze gemeente die ons noopte tot (in onze ogen) tijdelijke maatregelen op het gebied van subsidies. Vandaag de dag ziet het financiële perspectief er in onze gemeente prima uit, dit voornamelijk op het conto van eerder geschetste herstellende economie. Voor ons als CDA betekent dit: Het herzien van de eerder besloten bezuinigingen op de subsidies. We zijn verheugd dat dit college de insteek van het CDA deels heeft overgenomen in voorliggende begroting. Het verzachten van de korting op de subsidies met € 75.000 euro. Als CDA zijn we hier uiteraard blij mee hoewel wij nog steeds van mening zijn dat voor 2017 de gehele korting van de baan had moeten zijn. Het CDA is het niet eens met de systematiek zoals het huidige college dit voorstelt. Het CDA heeft hier immers eigen ideeën over. Wij komen hier in een later stadium nog op terug. Onze insteek blijft: terugdraaien van de bezuinigingen voor de verenigingen.

Wat betreft de subsidie voor muziekonderwijs. Een punt wat de afgelopen weken veel aandacht heeft gehad vanwege een foutief uitgangspunt wat in de begroting was opgenomen. Onduidelijkheid alom. Wij zijn verheugd dat het college en de partijen Samen Verder en D66 nu ook de mening is toegedaan dat muzikeducatie niet dubbel gekort mag worden. Raadsbesluiten dienen immers in acht genomen te worden. Wat het CDA betreft blijft deze subsidiestroom overigens lopen via de opleidingsinstellingen en niet via de verenigingen. Dit mede om een optimale professionalisering van muzikeducatie te waarborgen voor de cursisten.

Accommodatiebeleid

Het blijft onduidelijk waar dit college met het accommodatiebeleid naar toe wil. Ook hier wederom de techniek van het vooruitschuiven van concrete besluiten. Wij hebben er een hard hoofd in dat het in 2017 tot besluitvorming komt. De diversiteit

van accommodaties en beheervormen is groot.

Wat gebeurt er op dit moment aan onderhoud en aan het oplossen van gebreken die er zijn in de diverse accommodaties waaronder ook accommodaties die pas enkele jaren open zijn? Graag zouden wij een overzicht ontvangen van de achterstand in onderhoud en van gebreken in accommodaties. Dan het oprekken van de afschrijvingstermijn van gebouwen: een noodgreep die pijnlijk duidelijk maakt dat het college de sturing op het gemeentelijke vastgoed nog steeds niet goed in de vingers heeft.

Visie op het sociale domein

Deze maand gaan we ook praten met elkaar over een visie op het sociale domein. In de begroting staat opgenomen dat de gemeente ook een ontwikkelproces start rond het thema levensbestendig wonen of wel zo lang mogelijk in 'os eigen dörp' wonen. Welnu voorzitter het initiatiefvoorstel wat het CDA heeft ingediend voor deelname van Leudal aan het Huis van Morgen kan daar ook van grote waarde voor zijn. Dit ligt nu bij het college voor een zienswijze en wij gaan er vanuit dat we dit in december in de raad kunnen bespreken en positief kunnen besluiten.

Wonen

Het thema wonen verdient voor het CDA meer aandacht in Leudal. Kijken we naar pagina 83 en volgende in de begroting dan zien we dat het aantal inwoners de komende jaren terugloopt. Kijken we naar de Leeftijdsopbouw dan zien we ook dat de leeftijdssamenstelling verandert. Er zullen over een aantal jaren veel meer inwoners zijn van 55 plus en ook de groep van 70 plus neemt enorm toe. De veranderende bevolkingssamenstelling vraagt een visie van het college op korte termijn. Nu zie je al dat mensen het dorp waar ze lang hebben gewoond verlaten omdat er geen geschikte huisvesting is hetzij huur of mogelijkheden om te bouwen. Sociale huurwoningen zijn er in Leudal toch al relatief weinig. Hiermee zitten we ver onder het gemiddelde in Midden-Limburg.

Wij dienen dan ook een motie in met als doel richting het college om op korte termijn in overleg met partners, dorpsraden en doelgroepen te starten met een woonvisie voor Leudal voor de komende 5 tot 10 jaar. Tevens de oproep om te onderzoeken of we als gemeente Leudal vastgoed in bezit hebben wat geschikt gemaakt kan worden als woonfunctie voor doelgroepen. Wij vertrouwen erop dat de door ons ingediende motie op een breed draagvlak binnen deze raad kan rekenen.

Positieve bejegening van ondernemers in Leudal.

De signalen die ons bereiken vanuit Leudal waar het gaat om de ondersteuning van ondernemend Leudal zijn alarmerend. We hebben hier als fractie al meermalen raadvragen over ingediend. Zo werden we aan het begin van deze coalitietermijn verrast met geheime afspraken binnen de coalitie over het geurbeleid. De complete

agrarische sector werd in het geheim voor het blok gezet door het opleggen van een stand-still situatie voor ontwikkelingen binnen de sector. Dit legt ook de ontwikkeling op innovatief gebied compleet lam. Dat maakt de titel van het coalitieakkoord 'Op vertrouwen een toekomst bouwen' op zijn minst cynisch te noemen. Aan het geurbeleid van dit college zit duidelijk een luchtje.

Ook ondernemers zoals Herpertz die door de starre houding van het college kiezen voor vestiging in andere gemeenten zijn aan de orde.

Een college wat als een hindermacht werkt bij de totstandkoming van de restauratie van de Vogelmolen in Haelen. Zomaar enkele voorbeelden vanuit de praktijk. U hoort het, veel te verbeteren op dit vlak.

Het CDA voert op klassieke wijze oppositie hoor ik u nu denken. De vinger leggen op de vele pijnpunten die we tegenkomen binnen deze begroting en binnen het beleid in Leudal. Ja, ook dat hoort nu eenmaal bij de behandeling van de begroting.

Maar graag willen we ook aandacht vragen voor zaken die wel goed gaan. De inwoners van Leudal hebben immers ook reden om trots te kunnen zijn op onze gemeente. Ik zal een aantal punten noemen.

3 decentralisaties.

We kunnen tevreden zijn over de uitvoering en de voortgang in het proces van de 3 decentralisaties. Alhoewel de jeugdzorg nog extra aandacht blijft vragen. Belangrijk hierin zijn het beleid en de uitgangspunten die voormalig wethouder Van den Beuken bereikt heeft. Dit werpt zijn vruchten nu meer dan af. Een gedegen fundament waarop de huidige wethouder kan voortbouwen.

Convenant toeristische sector

De afspraken die de gemeente heeft gemaakt met de toeristische sector aangaande de toeristenbelasting kan onze goedkeuring wegdragen. Een convenant waarbij de verbinding is gezocht met de toeristische sector. Dit is volgens ons de juiste weg. Wij roepen het college op om deze afspraken ook in de regio en daarbuiten te promoten zodat dit goede voorbeeld ook elders navolging kan krijgen.

Financieel

Leudal is mede door een andere verdeelsleutel vanuit het rijk een financieel gezonde gemeente. Als partner in voorgaande coalities heeft het CDA in het kader van goed rentmeesterschap mede te maken gehad met meer dan trendmatige belastingverhogingen. Dit gezien de financiële crisis die ook op Leudal een grote weerslag had. Deze verantwoordelijkheid zijn we nooit uit de weg gegaan. Ook de voormalige coalitie heeft een financieel gezonde gemeente bewerkstelligd waardoor de weg vrij is gemaakt voor het huidige college om de belastingverhogingen te kunnen matigen.

Startersleningen

Inwoners van Leudal kunnen gebruik maken van startersleningen. Een prima initiatief wat het CDA al jaren ondersteunt. En het werkt. Vele mensen hebben gebruik gemaakt van een starterslening. Niet alleen goed voor de starters zelf maar ook voor de doorstroming op de woningmarkt. Starters kunnen op de steun van het CDA blijven rekenen.

Tot slot

Als CDA-Leudal hebben wij u meegenomen in onze reacties op deze begroting en de ideeën die we daar als partij over hebben. Samengevat is onze bijdrage gericht op:

- Meer financiële ruimte voor verenigingen
- Een gemeente die meer oog heeft voor ondernemers
- Ruim baan en een robuuste gemeentelijke ondersteuning voor burgerinitiatieven
- Voortvarendere aanpak van Biobased ontwikkelingen op Zevenellen
- Het opstellen van een woonvisie voor Leudal voor de komende 5 tot 10 jaar
- Oppakken van de initiatieven in het kader van de bibliotheek in Heibloem

Wij vertrouwen erop dat onze inbreng op een positieve wijze bijdraagt aan het beleid dat in Leudal wordt gevoerd, zodat onze inwoners op nog veel meer vlakken trots kunnen zijn op onze gemeente.